

دیدگاه معلمان تازه‌کار درباره مفهوم «تربیت»

مفهوم تربیت و نقش آن در رشد و آموزش انسان‌ها از موضوعات مهمی است که همواره ذهن پژوهشگران را به خود مشغول کرده است. در پژوهشی تازه، تلاش شده تا درک معلمان تازه‌کار از این مفهوم مورد بررسی قرار گیرد و ابعاد ناشناخته آن روشن شود.

مفهوم تربیت و نقش آن در رشد و آموزش انسان‌ها از موضوعات مهمی است که همواره ذهن پژوهشگران را به خود مشغول کرده است. در پژوهشی تازه، تلاش شده تا درک معلمان تازه‌کار از این مفهوم مورد بررسی قرار گیرد و ابعاد ناشناخته آن روشن شود.

به گزارش ایسنا، تحولات اجتماعی و پیشرفت‌های علمی، نیاز به بازنگری در روش‌های تربیتی را بیش از پیش آشکار کرده‌اند. تربیت، فرایندی گسترده و پیچیده است که به رشد انسان در تمام ابعاد وجودی او کمک می‌کند. امروزه، نقش تربیت در ساختن جوامع آگاه و پیشرفته انکارناپذیر است. به همین دلیل، بسیاری از کشورها تلاش دارند تا نظام آموزشی خود را با رویکردهای تازه و کارآمدتر در این زمینه بهبود بخشند. معلمان به عنوان پایه‌های اصلی این نظام، بیشترین تأثیر را بر کیفیت آموزش و تربیت دارند و کیفیت عملکرد آن‌ها مستقیماً بر رشد دانش‌آموزان و جامعه اثر می‌گذارد.

با این وجود، آنچه تربیت را به مسئله‌ای چالش‌برانگیز تبدیل کرده است، تفاوت در برداشت‌ها و رویکردهای گوناگون نسبت به آن است. تربیت نه تنها مفهومی چندلایه و پرابهام است، بلکه گاهی با اصطلاحات دیگری همچون آموزش، پرورش یا حتی تأدیب اشتباه گرفته می‌شود. این در حالی است که تربیت حقیقی، هدفی والاتر دارد و به معنای تحول و شکوفایی انسان در تمام جنبه‌هاست. ضرورت درک صحیح و عمیق از این مفهوم و شناخت روش‌های مؤثر تربیتی، از جمله چالش‌های اصلی نظام‌های آموزشی به شمار می‌آید.

در همین راستا، مهدی سعیدی، پژوهشگر فلسفه تعلیم و تربیت از دانشگاه شیراز، با انجام مطالعه‌ای دقیق، تلاش کرده است تا فهم معلمان تازه‌کار دوره ابتدایی از مفهوم تربیت را واکاوی کند. این پژوهش که در قالب یک مطالعه کیفی انجام شده، به بررسی دیدگاه‌ها و برداشت‌های نومعلم‌ان پرداخته و سعی دارد تا شکاف میان نظر و عمل در حوزه تربیت را تحلیل کند. برای انجام این پژوهش، سعیدی از روشی موسوم به پدیدارشناسی تفسیری بهره گرفته است. این روش به محققان کمک می‌کند تا به درک عمیق‌تری از تجربیات و دیدگاه‌های افراد دست یابند.

در این مطالعه، داده‌ها از طریق مصاحبه‌های نیمه ساختاریافته با ۱۵ معلم تازه‌کار جمع‌آوری شد. این معلمان در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ در مدارس ابتدایی شهرستان فلارد استان چهارمحال و بختیاری تدریس می‌کردند. تحلیل داده‌ها با استفاده از روش‌های علمی مربوطه انجام شد که به کشف موضوعات کلیدی و ارائه نتایج روشن‌گرانه کمک کرد.

نتایج این پژوهش نشان می‌دهند که معلمان تازه‌کار در فهم و برداشت خود از تربیت، با آشفتگی روبه‌رو هستند. شش انگاره اصلی در میان دیدگاه‌های آنان شناسایی شد: تربیت مؤمن‌پرور، تربیت آداب‌دان، تربیت شهروندمدار، تربیت آگاهانه، تربیت نوگرا و تربیت سرسپرده. این انگاره‌ها نمایانگر تنوع نگاه معلمان به مفهوم تربیت است. در نهایت، مقوله اصلی پژوهش با عنوان «آشفتگی در نظر - پریشانی در عمل» مشخص شد که نشان‌دهنده اختلاف میان دیدگاه‌ها و عملکرد واقعی معلمان است.

تحلیل یافته‌ها نشان داد که فقدان درک دقیق از مفهوم تربیت ممکن است باعث شود که اهداف اصلی تربیتی فراموش شوند و رشد دانش‌آموزان در میانه راه متوقف شود. این پژوهش بر ضرورت نگاه عمیق‌تر به تربیت و اجتناب از ساده‌اندیشی در این زمینه تأکید دارد؛ چراکه تربیت حقیقی باید با آزادی و آگاهی همراه باشد تا به رشد واقعی فرد کمک کند.

یکی از مهم‌ترین نکات این پژوهش، تأکید بر نقش تربیت در ایجاد جامعه‌ای آگاه و پیشرفته است. یافته‌ها نشان می‌دهند که محدود کردن تربیت به الگوهای از پیش تعیین‌شده، می‌تواند به سرکوب خلاقیت و توانایی‌های بالقوه افراد منجر شود. به همین دلیل، محققان پیشنهاد می‌کنند که دوره‌های آموزشی معلمان بازنگری شود و بر درک عمیق‌تر آن‌ها از تربیت تأکید شود.

این پژوهش در دوفصلنامه «پژوهش‌های برنامه‌درسی» وابسته به دانشگاه شیراز و انجمن مطالعات برنامه‌درسی منتشر شده است. یافته‌های این مطالعه می‌توانند نقطه‌شروعی برای بازنگری در روش‌های تربیتی و ارتقای کیفیت آموزش معلمان باشند.